

ÖSSZEFOGLALÓ

az ELTE BTK Művészetközvetítő és Zenei Intézet szakmai fórumáról

A Művészetközvetítő és Zenei Intézet (korábbi nevén: Zenei Tanszék) 2019. november 8-án szakmai fórumot rendezett, „Az ének-zene tanár és a zenekultúra szak bemutatkozása – fókuszban a jelentkezési feltételek módosulásával” címmel. Az esemény a Budapesti Pedagógiai Oktatási Központ által szervezett „Őszi Pedagógiai Napok” kiemelt rendezvénye volt, így a Bölcsészettudományi Kar Trefort-kerti épületegyüttesében lévő Kodály terem megtöltő hallgatóság is elsősorban a közoktatás területén dolgozó zenei szakemberek, valamint az érdeklődő diákok köréből érkezett.

Elsőként, 14 órától, a látogatók általános tájékoztatót hallhattak az Intézet történetéről, jelenlegi működéséről, indított szakjairól, Bodnár Gábor, intézetigazgató, egyetemi tanár és Varga Réka, az intézeti Hallgatói Önkormányzat elnöke előadásában. Ennek során említésre került, hogy a 35 éves oktatási műhely fő profilja az ének-zene tanárok, valamint a művészetközvetítő szakemberek képzése – intézetünk mindkét terület piacvezető, s a jelentkezők száma évről évre magas. Az osztatlan tanári szakhoz az ELTE számos szakpárt kínál, de a tanárképzés szintemelő, másoddiplomás formában is indul, míg a zenekultúra alapszak (amely, remélhetőleg már 2021-től, mesterszakkal is kiegészülhet) a zenei és művelődésszervezői tudással rendelkező szakemberek képzését jelenti. Az érdeklődők egyúttal tájékoztatást kaptak a jelentkezés feltételeiről: összefoglalónkban megemlítendő, hogy a korábban központilag tervezett jogszabályváltozás mégsem jött létre, tehát (ellentétben az eddigi híradásokkal) úgy a művészetközvetítésben, mint a tanárképzésben emelt szintű érettségi teljesítése nem szükséges.

Erdős Ákos, a Művészetközvetítő és Zenei Intézet habilitált adjunktusa, karnagy és gimnáziumi ének-zene tanár foglalta össze röviden a művészetközvetítő, valamint a tanári szakon folyó szakmai munkával kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat: előadásában kiemelte, hogy a tanárszakos képzés középpontjában az iskolai ének-zene szakmódszertan áll, de, természetesen, mindenki részt vesz a kórusmunkában is. A szakmódszertan-órákon a hallgatók megismerkedhetnek a Kodály-i zenepedagógia alapelveivel és módszereivel, s nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy megvizsgáljuk a klasszikus módszerek adaptációjának lehetőségeit a mai oktatási rendszer keretein belül, valamint kitekintést adunk egyéb zenepedagógiai módszerek felé. A tantárgy keretein belül fél éven keresztül foglalkozunk a kórusvezetés módszertanával, amelyen belül kiemelt helyet foglal el a hangképzés elmélete és a kórushangképzés. A szakmódszertan mellett a hallgatók a vezénylet technikájának elsajátításával kisebb csoportokban ismerkedhetnek, továbbá a hallgatói kórus előtt gyakorolhatják a próbavezetést és a betanítást.

A művészetközvetítő képzés résztvevői egy éven keresztül ismerkedhetnek a vezénylet alapjaival (kórustagságuk viszont 6 féléves), de akik jobban érdeklődnek a téma iránt, másodévtől a karvezetés specializáció keretében folytathatják tanulmányaikat – ehhez kapcsolódóan egy éven keresztül, heti két órában vehetnek részt a Kórusirodalom-ismeret kurzusokon. E tantárgy keretein belül áttekinthetik a magyar kóruskultúra fejlődésének történetét a kezdetektől napjainkig, valamint megismerkedhetnek az egyetemes kórusművészet legfontosabb területeivel. A Kórusirodalom-ismeret, mint szabadon választható kurzus, felvehető a tanárszakos hallgatók számára is.

MŰVÉSZETKÖZVETÍTŐ ÉS ZENEI
INTÉZET

INSTITUTE OF ARTS
COMMUNICATION AND MUSIC

1088 Budapest, Múzeum krt. 4/F
Tel.: (+36 1) 485 5228;
411 6700 / 2334, 2381, 2390, 2603
e-mail: music@btk.elte.hu
<http://music.elte.hu>

4/F Múzeum krt., Budapest, H-1088
Phone: (+36 1) 485 5228;
411 6700 / 2334, 2381, 2390, 2603
e-mail: music@btk.elte.hu
<http://music.elte.hu>

Az Intézet oktatóinak és hallgatóinak nagy öröme, a 2019/2020-as tanévtől az oktatási paletta részévé vált a Zeneimunkaképesség-gondozás szakirányú továbbképzés (a továbbiakban: ZMG), Pásztor Zsuzsa, a Kovács Módszer Egyesület elnökének vezetésével. A zenével foglalkozók tanulók és felnőttek részére kidolgozott pedagógiai program a résztvevők helytállását segíti, hivatásukban és mindennapi feladataikban.

A ZMG témájának kutatása 1959-ben kezdődött, Kodály Zoltán szorgalmazására, aki felhívta a Liszt Ferenc Zeneakadémia vezetőségének figyelmét a hallgatók és művészek körében sűrűn előforduló foglalkozási ártalmakra. Ezt követően hívták meg az intézménybe dr. Kovács Géza (1916–1999) testnevelési tudományos kutatót, a foglalkozási ártalmak eredetének feltárására és a megelőzés stratégiájának kidolgozására. Ő 40 évig dolgozott a zenélő emberek szolgálatában, nevéhez fűződik a program alapjainak lerakása – munkájának folytatója és továbbfejlesztője Pásztor Zsuzsa.

A ZMG ma már tantárgy több egyetemen, zeneművészeti szakgimnáziumokban, zeneiskolákban és a fejlesztő pedagógusok egyetemi képzésében. Alkalmazását az Oktatási Hivatal három rendelete támogatja az alsó, közép- és felsőfokú tanításra vonatkozóan. A szakirányú továbbképzést elvégzett pedagógusok a zeneoktatás és a művészi gyakorlat különböző területein dolgozhatnak majd.

A szakirányú továbbképzés néhány fontos témája:

- A zenei tevékenységhez szükséges idegi-fizikai alkalmasság fenntartását szolgáló „zeneszerű életmód” kidolgozása.
- Munkamódszer a mély elfáradás megelőzésére.
- Mozgásprogram a teherbírás fejlesztésére.
- A hangszerjáték fizikális és manuális előkészítése a zeneiskolai előképzőben és a hangszeres osztályokban.
- Sajátos nevelési igényű tanulók zeneoktatása.
- Zenei pályára készülő növendékek fizikai felkészítése.
- Az elfáradás enyhítése a tanításban és az előadóművészi munkában.
- A gyakorlati állóképesség fejlesztése.
- A szereplési alkalmasság megszerzése, a súlyos lámpaláz leküzdése.
- A koncentráció- és memóriazavarok enyhítése.
- A hangszerjáték okozta tartástorzulások megelőzése.
- A légzés fejlesztése.
- A „muzsikáló kéz” erősítése.
- A zenei fejlődés megtorpanásainak megelőzése.
- A zenei kifejezési válság, az „elszürkülés” kezelése.
- A kiegész, idegi labilitás megelőzése.
- A zenei foglalkozási ártalmak (hangszeres megerőltetések, mozgatórendszeri panaszok, fokális disztónia, idegi kimerülések) megelőzése.
- „Elsősegély”, rehabilitáció.
- A zenei tevékenység anatómiája és élettana.
- A pedagógus munkaképesség-gondozása.
- Kommunikáció és problémamegoldás a tanítás mindennapjaiban.

A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Intézet tíz éve áll szakmai kapcsolatban a Művészetközvetítő és Zenei Intézettel. Az Egyesület elnöke, K. Udvari Katalin az alábbi ismertetőt küldte (a szöveg alapján Vass Veronika és Stipkovics Fülöp tartott előadást, az elnök asszony betegsége miatt).

Tehetséggondozás Kodály szellemében – pedagógus-továbbképzés a Művészetközvetítő és Zenei Intézetben. A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület és a Zenei intézet integrált művészetpedagógiai közös projektje.

„A zene mindenkié! De hogyan tehetjük azzá?”
Kodály Zoltán (1882–1967)

A Psalmus Humanus Művészetpedagógiai Egyesület a megalapításakor működésének céljaként fogalmazta meg „Kodály Zoltán zenepedagógiai hagyományának ápolását, és a közoktatásban való hasznosításának elősegítését”. Ennek jegyében terveztük meg és állítottuk össze először 2010-ben, majd második alkalommal 2016-ban „Tehetséggondozás Kodály szellemében” elnevezéssel 30 órás, akkreditált tanár-továbbképzési programunkat az ELTE BTK akkori Zenei Tanszékével együttműködve.

A képzési program kidolgozását egy Kodály Zoltán emlékére meghirdetett pályázati felhívás indította el az ezredfordulón, amely az ének-zene tagozatos iskolák több évtizedes oktató nevelő-munkájának a történeti összegzését kérte. Jómagam, mint a Kecskeméti Ének-Zenei Általános Iskola egykori tanulója, „A végzett növendékek utóélete” címmel készítettem el a dolgozatomat.

Gyakorló zenetanárként nagy lelkesedéssel fogtam a zenepedagógia-történeti kutatómunkához. Ennek során számos kiváló szakemberrel kerültem kapcsolatba, és általuk évek óta eredményesen működő, ám mégis csak szűk körben ismert művészetpedagógiai műhelyekről szerezhettem tudomást.

Ezt követően egy volt kecskeméti iskolatársammal hospitálás-szerű látogatásokat szerveztünk a művészeti műhelyek megtekintésére, melyek véleményezésére a legmagasabb szintű szakmai grémiumot kértük fel. A zenepedagógiai kutatómunka eredményeit és a iskolalátogatások tapasztalatait a „Psalmus Humanus: Hagyomány és megújulás a kodályi zenepedagógiában” című könyvben foglaltuk össze. (Püski Kiadó, Budapest, 2002.)

A több éves közös munka során megismert, és a Kodály-i zenepedagógia iránt elkötelezett szakemberekkel Psalmus Humanus elnevezéssel megalapítottuk Művészetpedagógiai Egyesületünket 2002 tavaszán. Az egyesület tagjai a művészeti nevelés széles palettáját képviselik, óvodától az egyetemig, és általában több diplomával rendelkeznek. Képzési programunkban csak a gyakorlatban már kipróbált, és évek óta eredményesen működő, modell értékű pedagógiai módszereket mutatunk be, amihez irányítóként tekintettünk a Barkóczi Ilona és Pléh Csaba professzorok által vezetett 4 éves időtartamú, mindmáig legnagyobb léptékű pszichológiai hatásvizsgálat megállapításaira. A 30 órás PAT integrált művészetpedagógiai tanár-továbbképzési programunk jelentősége, hogy differenciáltan nyújt lehetőséget

- a kiemelkedő képességű tanulók tehetséggondozásához,
- az átlagos képességűek kibontakoztatásához,
- a hátrányos helyzetűek felzárkóztatásához,

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM
Bölcészettudományi Kar

MŰVÉSZETKÖZVETÍTŐ ÉS ZENEI
INTÉZET

1088 Budapest, Múzeum krt. 4/F
Tel.: (+36 1) 485 5228;
411 6700 / 2334, 2381, 2390, 2603
e-mail: music@btk.elte.hu
<http://music.elte.hu>

EÖTVÖS LORÁND UNIVERSITY (ELTE)
Faculty of Humanities

INSTITUTE OF ARTS
COMMUNICATION AND MUSIC

4/F Múzeum krt., Budapest, H-1088
Phone: (+36 1) 485 5228;
411 6700 / 2334, 2381, 2390, 2603
e-mail: music@btk.elte.hu
<http://music.elte.hu>

- a fogyatékossgal élők társadalmi beilleszkedéséhez.